2021-021

Archeologienota Kortemark Ichtegemstraat 108

Programma van Maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Gwendy WYNS

11-2-2021

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag te Kortemark Ichtegemstraat 108, gelegen buiten woon- of recreatiegebied waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 5000m² of meer beslaat en de aanvrager een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon is, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied is ca. 14.627m² groot en bevindt zich op de hoek van de Meerlaanstraat en de Ichtegemstraat, ter hoogte van huisnummer 108, ten noorden van de bewoningskern van Kortemark. Het terrein kent een trapeziumvormige vorm en is grotendeels ingenomen door loodsen, verhardingen en een woonhuis. De geplande werken betreffen functiewijzigingen van de bestaande gebouwen zonder bouwkundige werken (ca. 850m²), het heroprichten van een loods (deel) (ca. 225m²) ter hoogte van een oude varkensstal met mestkelder (geen nieuwe bodemingrepen), de regularisatie van een bestaande verharding zonder bouwkundige werken uit te voeren, de heraanleg van een bestaande verharding (ca. 1700m²) waarbij de oude verharding uitgebroken wordt en hernieuwd (maximaal 40cm diep – geen nieuwe bodemingrepen), de rooi van enkele bomen (100m² - 7 stuks), de aanplant van een groenscherm (ca. 1250m²) waarbij de zone enkel gefreesd wordt met nieuwe boomaanplant en het uitbreiden van een loods van ca. 475m² naar 965m² (nieuwe loods). In dit laatste geval wordt 40cm diep afgegraven voor het plaatsen van de onderfundering en vloerplaat, daarnaast worden een 20-tal kolommen geplaatst met punt/putfunderingen van ca. 1m² tot een diepte van 90cm. De helft van deze bodemingrepen bevinden zich reeds in verstoorde grond onder de huidige loods. Gezien de oppervlakte van de delen welke te regulariseren zijn en de delen waar het louter om bestemmingswijzigingen gaat, zijnde de zones waar geen bodemkundige ingreep wordt voorzien, mee gerekend worden, bedraagt de totale oppervlakte 6340m² of meer dan 5000m² en dient er een archeologienota opgemaakt te worden hoewel er voor een belangrijk deel geen bodemingrepen voorzien worden of anderzijds beperkt zijn tot reeds verstoorde delen.

Het plangebied bevindt zich ten noorden van de bewoningskern van Kortemark. Op de Ferrariskaart (ca. 1777) is het terrein ingenomen door een bos. De Meerlaanstraat is reeds aanwezig aan de noordelijke rand. Het gebied kenmerkt zich voor de rest als een landelijke zone met verspreide bewoning, akker- en weilanden. Op de 19de-eeuwse kaarten (Atlas der Buurtwegen, kaart van Popp en kaart van Vandermaelen) wordt het terrein ingedeeld in enkele percelen en komen enkele kleine gebouwtje voor aan de Meerlaanstraat. Deze situeren zich respectievelijk in de noordwestelijke en noordoostelijke hoek. Op de luchtfoto van 1971 is de oudste fase van het huidige landbouwbedrijf te zien. Op de daaropvolgende luchtfoto's van 1990, 2003 en 2020 is de verdere ontwikkeling waar te nemen. Op de dag van vandaag is het terrein bijna volledig ingenomen door loodsen, verhardingen en een woonhuis.

Op het digitaal hoogtemodel is te zien dat het plangebied gelegen is op een zuidelijke helling naar een heuvelrug in het noordelijke gelegen Ichtegem. Het plangebied situeert op de aflopende helling tussen twee beekdalen. In detail is het plangebied gelegen op een hoogte van ca. +20m TAW. Het oostelijke deel is hoger gelegen (ca. +20,5m TAW) terwijl het westen lager gelegen is (ca. +19,5m TAW). Daarnaast is ook een abrupte oostelijke grens waar te nemen, waarbij het oostelijke akkerland

beduidend hoger ligt op ca. +21m TAW. De Tertiare geologische kaart toont de Formatie van Tielt aan, meer bepaald het Lid van Egem. De Quartair geologische kaart spreekt van een type 1 sequentie. Op de bodemkaart is de noordwestelijke hoek van het plangebied aangeduid als OB, bebouwde zone waar de bodem enigszins kan vergraven zijn. De rest van het plangebied betreft een Zch bodem, gekenmerkt door matig droge zandbodems met een verbrokkelde ijzer en/of humus B-horizont.

Op de Centraal Archeologische Inventaris worden weinig archeologische sites aangegeven in de omgeving, met uitzondering van één vooronderzoek ten westen van het plangebied. De archeologische waarde van het terrein is dus eerder ongekend, gezien het ontbreken aan archeologisch onderzoek in de omgeving.

Echter gezien de geplande werken, die reeds grotendeels uitgevoerd werden en nu geregulariseerd worden, is een verder vooronderzoek niet zinvol. Het tweede principe is hier geldig: ‘de toekomstige werken zullen met hoge waarschijnlijkheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed’. **Er zijn dus geen verdere archeologische maatregelen nodig en de rapportering kon beperkt blijven tot een archeologienota met beperkte samenstelling.**